

АНГЛИЙСКА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „ГЕО МИЛЕВ” – РУСЕ
ул. „Алеи Възраждане” № 3, 082 / 842700, info-1806201@edu.mon.bg

РАЗРАБОТИЛ:

БИЛЯНА АСПАРУХОВА

Старши учител по БЕЛ

УТВЪРДИЛ:

МАРГАРИТА ЯНАКИЕВА

Директор на АЕГ „Гео Милев“ – Русе

(Заповед № 1322/09.09.2026 г.)

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА

за учебната 2026/ 2027 година

ХІІ „Г“ клас

29 учебни седмици по 1 час седмично

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

XII клас е последният от гимназиалния етап на средната степен на образование. В този клас се дава възможност обучението да се реализира на две равнища.

Първото равнище се осъществява в рамките на ЗП. То включва знания и умения, които доизграждат езиковата и литературната култура на учениците.

Второто равнище се реализира в рамките на ЗП и РП. Учебно съдържание покрива това от първото равнище, като нивото на изложение и включените в него задачи са съобразени със знанията и уменията, придобити в XI клас и осигуряват по-разширено и по-задълбочено изучаване на български език и литература в училище.

Част от учебното съдържание, включено във второто равнище, може да се изучава в часовете по РП, когато БЕЛ не е профилиращ предмет.

Съдържанието на програмата се определя въз основа на :

- резултатите, които учениците трябва да постигнат след завършване на XII клас;
- възможностите, които допуска учебният план;
- връзките, които БЕЛ допуска с предмети от други културно-образователни области;
- компетентностите, които учениците трябва да придобият в предходния клас.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

1. Усвояване и разширяване на знанията за XII клас.
2. Полагане на основите на новите знания чрез запознаване с учебния материал.
3. Овладяване на познавателни методи за повишаване на мотивацията на учениците за развитие.
4. Да се създаде трайна мотивация у учениците за учебната дейност чрез разнообразни форми на проверка и оценка на знанията в съответствие с новите образователни изисквания.
5. Развитие и прецизиране на способностите на учениците за самостоятелно изграждане на аргументативен текст/интерпретация, есе, анализ, коментар/ за по-добра подготовка за ДЗИ по БЕЛ.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ. ТЕМИ

Учебно съдържание за XII клас - РП - хорариум 29 часа (определя се според учебните програми, утвърдени от МОН).

	Тема
1.	Създаване на теза за есе по житейски проблем
2.	Редактиране на грешки в текст
3.	Речевото поведение в комуникативната практика
4.	Създаване на теза за интерпретативно съчинение
5.	Темата за любовта в българската литература
6.	Редактиране на лексикални и стилистични грешки
7.	Темата за вярата и надеждата в българската литература
8.	Книжовни норми – правописна и граматична норма
9.	Граматична норма - упражнение
10.	Определяне вида на текста според комуникативната сфера
11.	Създаване на интерпретативно съчинение по проблем върху няколко художествени творби
12.	„Спасова могила“ и „Молитва“ – междутекстови връзки и особености на интерпретацията
13.	Пунктуационни знаци в простото изречение
14.	Темата за труда и творчеството в българската литература

15.	Пунктуационни знаци в сложното изречение
16.	Редактиране на грешки в текст
17.	Образната система на художествените текстове („Ветрената мелница“ и „Песента на колелетата“)
18.	Двойственост и раздвоеност в текстовете на символизма („Две души“)
19.	Памет, копнеж за волност и избор в стихотворението "Потомка"
20.	Създаване на мотивационно писмо
21.	Образната система на художествените текстове ("Железният светилник", "Потомка", "Балада за Георг Хених")
22.	"Честен кръст" - изборът да мълчиш
23.	Мисията на поета (изработване на теза за есе/интерпретативно съчинение)
24.	Основни теми и проблеми в българската литература от средата на XX век
25.	Интерпретативно съчинение върху тема от литературна творба по избор
26.	Стъпки при предварителната работа върху интерпретативно съчинение
27.	Насоки за решаване на тестови задачи по модела на ДЗИ
28.	Насоки за решаване на тестови задачи по модела на ДЗИ
29.	Основни теми и проблеми в българската литература от края на XX век

IV. КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Познава видовете текстове според комуникативната сфера.

2. Познава правописната, граматичната, пунктуационната, лексикалната и стилистичната норма. Прилага правописната, граматичната, пунктуационната, лексикалната и стилистичната норма в писмената реч. Открива и редактира правописни, граматични, пунктуационни, лексикални и стилистични грешки.

3. Познава особеностите на интерпретативното съчинение. Подготвя интерпретативно съчинение, като се съобразява със структурата, критериите и жанровите особености на този вид аргументативен текст. Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит. Търси, извлича, обработва и използва информация от различни информационни източници за създаване на аргументативна верига. Създава интерпретативно съчинение по проблем в изучаван/и литературен/ни (откъс от) текст/ове. Спазва книжовните езикови норми. Анализира и критично оценява свои и чужди съчинения.

4. Познава особеностите на есе по житейски проблем. Подготвя есе по житейски проблем, като се съобразява със структурата, критериите и жанровите особености на този вид аргументативен текст. Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит. Търси, извлича, обработва и използва информация от различни информационни източници за създаване на аргументативна верига.

Създава есе по житейски проблем, интерпретиран в изучаван (откъс от) литературен текст. Спазва книжовните езикови норми. Анализира и критично оценява свои и чужди есета.

5. Познава особеностите в интерпретацията на различни теми в българската литература от XIX и XX век. Идентифицира и оценява в специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с конкретна тема. Намира, подбира, извлича и обработва съобразно няколко критерия информация от различни източници, за да изпълни самостоятелно конкретна творческа задача.

6. Конструира междутекстови връзки между творби, посочени към темата. Конструира междутекстови връзки на една творба, посочена към темата, с друга творба по избор на учителя от българската литература, невяклучена в учебното съдържание.

7. Използва уместно езиковите средства за създаване на текст съобразно социокултурната сфера при изпълнение на комуникативни задачи. Създава в писмена форма мотивационно писмо.

V. ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА

Оценяването на учениците се извършва въз основа на ДОО за оценяване.

Постиженията на учениците, които в програмата са посочени като умения и знания, постигнати чрез осъществяване на образователни цели, могат да бъдат проверявани устно и писмено.

Писмената проверка се осъществява с контролни работи, самостоятелни и домашна работи, тестове. Тези принципи на проверка, при добре подбрани критерии, гарантират обективност на оценяването. Освен това те дават възможност за диагностициране и анализиране на допуснатите грешки и съществени пропуски в знанията на учениците.

Уменията на учениците, които трябва да са налице в резултат на посочените образователни цели, могат да бъдат оценявани само при пряко наблюдение на реалния учебен процес.

МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

1. Дигитална компетентност

Използване на книги от електронни библиотеки и на други електронно базирани информационни източници (речници, енциклопедии, бази данни) за изпълнение на конкретна комуникативна задача. Използване на мултимедия за представяне на продукти от изпълнение на конкретна комуникативна задача.

2. Умения за учене

Самонаблюдаване и наблюдаване на съучениците, упражняване на самоконтрол при изпълняване на дидактически и/или комуникативни задачи, както и при учене с цел определяне на собствените силни и слаби страни, на собствения стил на учене.

3. Социални и граждански компетентности

Общуване в различни среди чрез демонстриране на толерантност и чрез изграждане на взаимно доверие. Общуване чрез изразяване и разбиране на различни гледни точки.

Разработил: Биляна Аспарухова